

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

20 – 24. jul 2020.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Jul, 2020.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 24.07.2020	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.215,63	-0,28%	6,49%
Dow Jones Industrial	SAD	26.469,89	-0,76%	-2,93%
NASDAQ	SAD	10.363,18	-1,33%	24,53%
Dax 30	Nemačka	12.838,06	-0,63%	4,00%
CAC 40	Francuska	4.956,43	-2,23%	-11,28%
FITSE 100	Velika Britanija	6.123,82	-2,65%	-18,36%
NIKKEI 225 *	Japan	19.498,50	0,24%	4,80%
Shanghai Composite	Kina	2.796,63	-0,54%	9,36%

* Vrednost indeksa NIKKEI 225 na 22.07.2020. zbog praznika u Japanu

Izvor: Bloomberg

1.3

Kretanja na FX tržištu

EUR			USD				
Kurs		Promena EUR u %		Kurs		Promena USD u %	
		1w	YoY			1w	YoY
EUR/USD	1,1635	1,75%	4,40%	USD/EUR	0,8595	-1,70%	-4,21%
EUR/GBP	0,9100	-0,07%	2,06%	USD/GBP	0,7821	-1,78%	-2,24%
EUR/CHF	1,0733	-0,02%	-2,25%	USD/CHF	0,9225	-1,74%	-6,36%
EUR/JPY	122,98	0,48%	2,05%	USD/JPY	105,70	-1,24%	-2,25%
EUR/CAD	1,5625	0,65%	6,75%	USD/CAD	1,3429	-1,08%	2,25%

Izvor: Bloomberg

1.2

Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa u %	Promena u bp	
			1w	YoY
Nemačka	2y	-0,66%	1,1	11,6
	10y	-0,45%	0,1	-7,1
Francuska	2y	-0,62%	0,3	9,6
	10y	-0,15%	-0,8	-3,2
Španija	2y	-0,40%	0,0	11,8
	10y	0,35%	-5,8	0,7
Italija	2y	-0,07%	-12,7	2,2
	10y	1,00%	-17,2	-49,5
UK	2y	-0,09%	0,3	-57,1
	10y	0,14%	-1,9	-53,4
SAD	2y	0,15%	0,2	-167,0
	10y	0,59%	-3,7	-145,3
Kanada	2y	0,27%	0,1	-115,3
	10y	0,50%	-2,5	-94,4
Japan	2y	-0,14%	1,0	7,0
	10y	0,01%	0,1	16,6

Izvor: Bloomberg

1.4

Kamatne stope na tržištu novca *

Ročnost	EURIBOR			LIBOR							
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	GBP		CHF	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY	nivo u %	promena u b.p.
O/N	-0,55%	0,0	/	0,10%	-2,0	-231,0	0,06%	-0,1	-65,1	-0,70%	-0,7
1M	-0,51%	-0,7	-11,2	0,17%	-0,7	-208,9	0,07%	0,2	-64,7	-0,78%	-0,5
3M	-0,45%	-0,5	-7,2	0,25%	-2,5	-202,0	0,08%	0,7	-69,9	-0,70%	-0,3
6M	-0,37%	-2,2	-0,5	0,32%	-1,5	-186,5	0,18%	-1,1	-62,7	-0,66%	-0,5
12M	-0,29%	-0,2	2,9	0,46%	-1,1	-172,0	0,32%	-1,4	-54,2	-0,52%	10,9

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a ESTR, SOFR, SONIA i SARON za O/N

Izvor: Bloomberg

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka *

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q3 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	10.09.20.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	29.07.20.	0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	06.08.20.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	09.09.20.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	24.09.20.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%);

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 1,75% u odnosu na američki dolar. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,1403 do 1,1638 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1439 do 1,1635 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na samom početku nedelje nije bilo znatnije promene vrednosti valutnog para koji se kretao oko nivoa na kome je završio prethodni period. Fokus tržišnih učesnika je bio usmeren na samit lidera EU koji traje još od kraja prethodne nedelje, ali i dalje bez postignutog dogovora usled neslaganja pre svega o strukturi i načinu raspodele sredstava u okviru paketa pomoći.

Nakon što je u utorak konačno stigla vest da je postignut dogovor lidera EU o paketu fiskalne pomoći, evro je znatnije ojačao u odnosu na dolar, pa je kurs EUR/USD u sredu tokom dana premašio nivo od 1,1600 dolara za evro, na kome se poslednji put nalazio pre skoro 2 godine. Na samitu EU je usvojen dogovor o budžetu za narednih 7 godina (ukupne vrednosti preko 1.800 mlrd evra) a koji uključuje fond za pomoć najugroženijim zemljama i sektorima evrozone za oporavak od posledica pandemije, vrednosti 750 mlrd evra. Od tog iznosa, 390 mlrd evra se odnosi na bespovratnu pomoć, dok će 360 mlrd evra biti dostupno u vidu povoljnih kredita.

Pozitivne vesti o potencijalnoj COVID-19 vakcini uključujući i eksperimentalnu vakcinu protiv koronavirusa koju su razvili AstraZeneca i Oksford Univerzitet, takođe su doprineli ukupnom tržišnom optimizmu, odnosno jačanju evra.

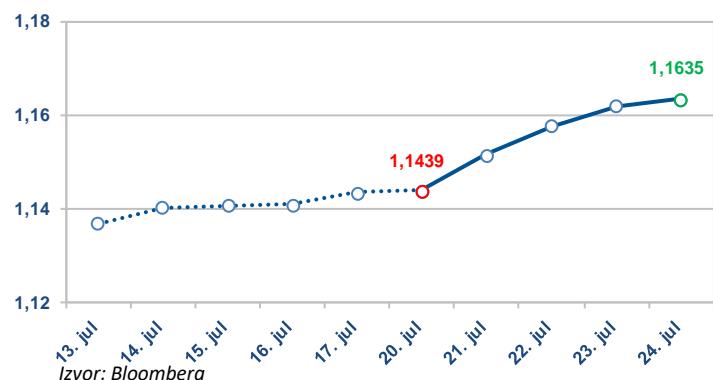
Evro je ojačao prema dolaru za 1,75% i zabeležio najvišu vrednost za poslednje skoro 2 godine

Sa druge strane, **dolar je ove nedelje bio pod pritiskom i gubio na vrednosti prema većini drugih valuta**. Na to su najviše uticale vesti o novom produbljavanju krize i **jačanju tenzija izmedju SAD i Kine** (međusobne optužbe za špijunažu i zatvaranja konzulata u Hjustonu i Čengdou), odnosno **zabrinutosti oko daljeg toka epidemije korona virusa** (nastavlja se konstantan rast novozaraženih širom SAD) i njenog uticaja na tempo oporavka američke ekonomije. Takav razvoj situacije je pojačao averziju prema riziku kod investitora koji su ovoga puta sigurnost tražili u drugim „safe haven“ valutama i klasama aktive (JPY, zlato), a prodavali dolar.

Poslednjeg dana ove nedelje, evro je dodatno ojačao prema dolaru i učvrstio se na nivou iznad 1,1600 dolara za evro, nakon što su objavljeni ekonomski indikatori evrozone ukazali na znatno brži tempo oporavka u odnosu na ekonomiju SAD, beležeći vrednosti iznad očekivanja (kompozitni PMI indeks zone evra, povećan je u julu sa 48,5 na 54,8, što je najviša vrednost za poslednje dve godine; kompozitni PMI indeks u Nemačkoj povećan sa 47,0 u junu na 55,5 u julu, što je najviša vrednost za 23 meseca; kompozitni PMI indeks u Francuskoj iznosi 57,6 u julu, što je najviša vrednost u poslednjih 30 meseci).

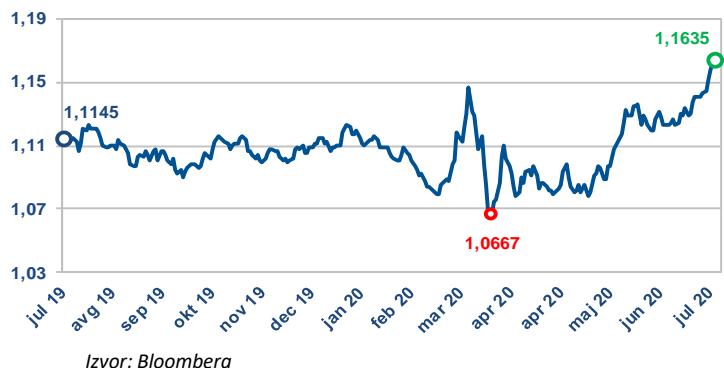
1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

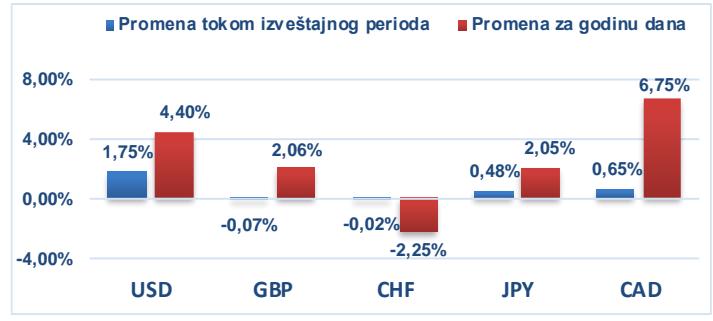
1.7

Kurs EUR/USD poslednjih godinu dana

1.8

Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

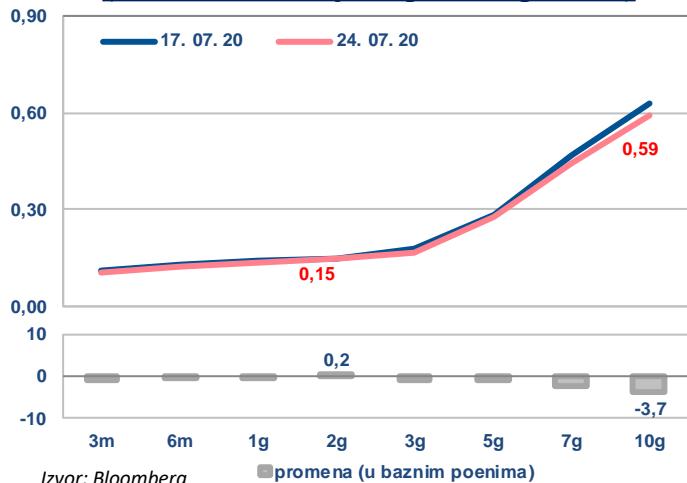
Istovremeno, kompozitni PMI indeks SAD u julu takođe beleži rast, ali znatno umereniji: sa 47,9 u junu na 50,0 tokom ovog meseca i nalazi se na granici koji razdvaja ekspanziju od kontrakcije.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,1635 američkih dolara za evro, što je i maksimalna vrednost na zatvaranju za čitav period i najviša vrednost valutnog para od oktobra 2018. godine.

Državne obveznice SAD

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.10

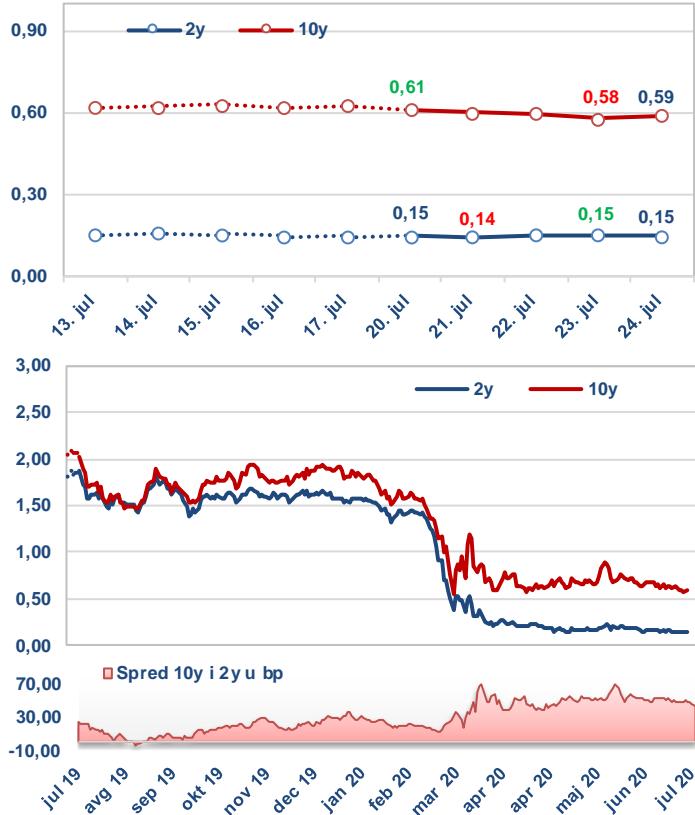
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Pokazatelj nacionalne aktivnosti FED-a iz Čikaga	Jun	4,0	4,1	3,5
Broj novih prijava za pomoć u slučaju nezaposlenosti, u 000	18.Jul	1.300	1.416	1.307
PMI kompozitni indeks, preliminarno	Jul	-	50,0	47,9

Izvor: Bloomberg

1.11

Prinos generičkih 2y i 10y državnih obveznica SAD u %

Nastavak tenzija između SAD i Kine i ubrzano širenje epidemije dodatno su povećali neizvesnost na tržištu

Broj novih prijava za pomoć u slučaju nezaposlenosti u SAD je u toku protekle nedelje (koja se završila 18. jula) iznosio 1,42 miliona, znatno više od očekivanja (1,30 mln) i 1,31 mln u nedelji pre. To je bio **prvi nedeljni rast u broju prijava nakon nedelje koja se završila 28. marta**, kada je dostignut i rekordan broj od 6,87 mln prijava usled zatvaranja neesencijalnih delatnosti. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano prijavljuju za socijalnu pomoć u nedelji pre (do 11. jula) smanjen je sa 17,34 mln na 16,20 miliona. Ovi podaci ukazuju da je **stanje na tržištu rada SAD i dalje slabo**, uz veliki broj otkaza zaposlenima, usled nastavka širenja epidemije i smanjene tražnje.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za jul, **povećan je na 50,0**, što je najviši nivo u poslednjih šest meseci, a nakon 47,9 u junu. Komponenta indeksa koja se odnosi na usluge povećana je na 49,6 (sa 47,9 u junu), dok je komponenta indeksa koja se odnosi na proizvodni sektor povećana na 51,3 (sa 49,8 u junu), obe ispod očekivanja (51,0 i 52,0). Iako je stabilizacija poslovne aktivnosti dobra vest, izostanak rasta je razočaravajući deo. **Očekivanja za buduća kretanja su poboljšana, ali ograničena usled neizvesnosti oko kretanja pandemije, kao i političke neizvesnosti, gde je preostalo manje od 100 dana do izbora u SAD u novembru.**

Državne obveznice Nemačke

Na kraju izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica nisu se značajnije promenili u odnosu na kraj prethodnog perioda. Nakon pada prinosa početkom nedelje do koga je došlo usled veće neizvesnosti zbog ubrzanja širenja virusa u SAD, kao i zaoštravanja odnosa SAD i Kine, krajem nedelje zabeležen je rast prinosa nakon objave podataka o *PMI* kompozitnom indeksu za zonu evra. Prinos nemačke 2g. obveznice povećan je za oko 1b.p, na -0,66%, dok je prinos 10g. nepromenjen i iznosi -0,45%.

Na sastanku lidera EU postignut je dogovor o budžetu za narednih 7 godina (vrednom preko 1800 mlrd evra) koji uključuje paket pomoći najugroženijim zemljama i sektorima za oporavak od pandemije korona virusa. Dogovoren je da iznos tog paketa bude 750 mlrd evra, od čega bi se 390 mlrd evra raspodelilo u vidu bespovratne pomoći, a 360 mlrd evra u vidu povoljnijih kredita. Sredstva će prikupljati EU emisijom zajedničkih obveznica od 2021. do 2026.g. Oko 70% fonda raspoređiće se tokom naredne dve godine, a preostalih 30% u 2023.g. Očekuje se da najveći korisnici fonda budu Italija i Španija.

Prinosi perifernih zemalja zone evra zabeležili su dalji pad tokom ove nedelje usled rasta optimizma nakon postignutog dogovora na nivou EU, pa je 10g italijanska državna obveznica ispod 1% prvi put od početka krize izazvane korona virusom.

Postignut dogovor EU o paketu pomoći državama i sektorima za ublažavanje posledica pandemije

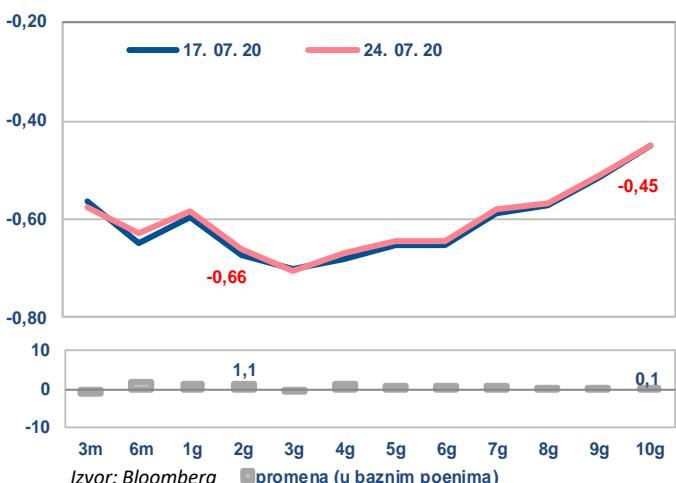
Kompozitni PMI indeks zone evra, prema preliminarnoj proceni za jul, povećan je sa 48,5 na 54,8, što je najviša vrednost indeksa u poslednje dve godine. Komponenta indeksa koja se odnosi na uslužni sektor povećana je sa 48,3 na 55,1, dok je komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor povećana sa 48,9 na 54,0. Rast vrednosti indeksa treći mesec zaredom (nakon 13,6 koliko je iznosio u aprilu) posledica je dalje relaksacije mera i otvaranja privrede u zoni evra. Poslovna očekivanja beleže rast, uz rast novih porudžbina, dok pad zaposlenosti usporava, ali je i dalje prisutan, posebno u proizvodnom sektoru. Glavni ekonomista, Vilijamson, rekao je da izveštaji kompanija predstavljaju dobar znak za treći kvartal, ukazujući na snažan oporavak nakon velikog pada u drugom kvartalu. Glavni rizik je da će inicijalno brži oporavak usporiti u narednom periodu. Rast nezaposlenosti, uz i dalje prisutne određene mere socijalnog distanciranja, utiče na manju tražnju i sporiji ekonomski rast.

Poverenje potrošača u zoni evra, prema preliminarnim podacima za jul, iznosi -15, ispod vrednosti indeksa u junu od -14,7, čime je zaustavljen oporavak započet u maju. Vrednost indeksa u aprilu bila je najniža od početka godine i iznosila je -22.

Član ECB, Izabel Šnabel, rekla je da će program *PEPP* najverovatnije biti iskorišćen u potpunosti. Ističe da su rizici i dalje asimetrični na dole. Manji obim kupovine bio bi moguć u slučaju dosta bržeg od očekivanog ekonomskog oporavka, ali da za sada to nije slučaj. Ne treba pridavati mnogo značaja nedeljnim podacima o kupovini obveznica, koji mogu da variraju i zbog sezonskog faktora. Tokom letnjeg perioda manja je aktivnost i na primarnom i na sekundarnom tržištu, što može uticati na manji obim kupovina ECB.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.13

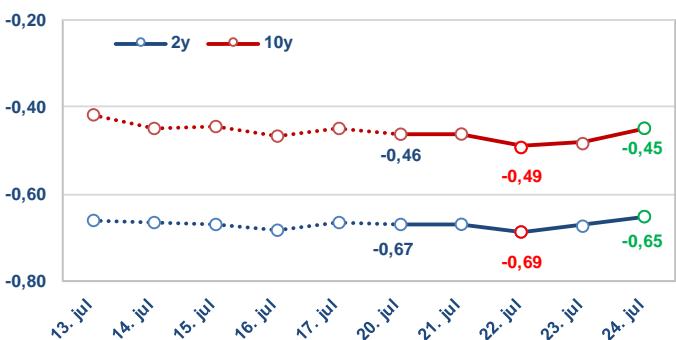
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Gfk indeks poverenja potrošača, Nemačka	Avg	-4,5	-0,3	-9,4
Indeks poverenja potrošača, zona evra,	Jul	-12,0	-15,0	-14,7
PMI kompozitni indeks, zona evra, preliminarno	Jul	51,1	54,8	48,5

Izvor: Bloomberg

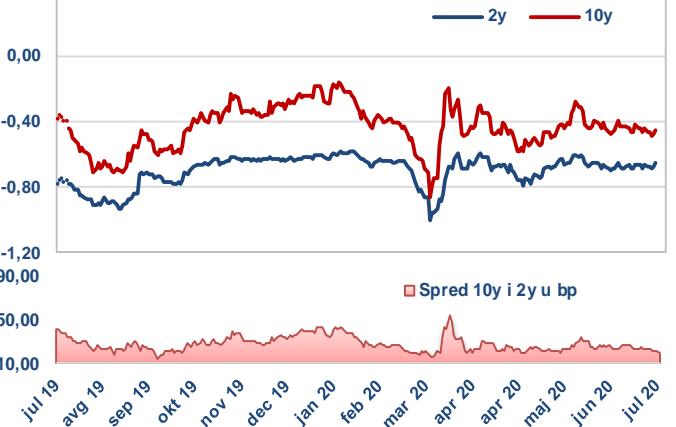
1.14

Prinos generičkih 2y i 10y državnih obveznica Nemačke u %

1.15

Spred 10y i 2y u bp

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

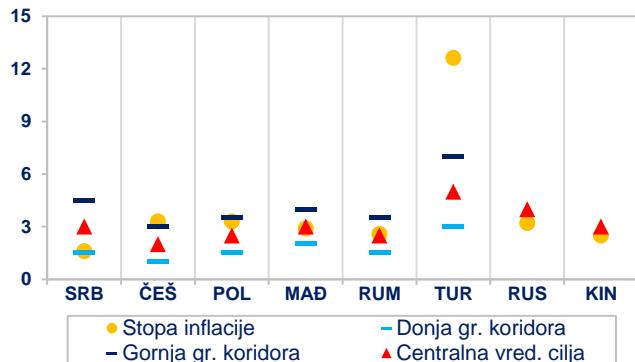
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q3, %)*
Srbija (NBS)	1,25	-0,25	11.6.20	13.8.20	-
Češka (CNB)	0,25	-0,75	7.5.20	6.8.20	0,05
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28.5.20	9.9.20	0,10
Madarska (MNB)	0,60	-0,15	23.6.20	25.8.20	-
Rumunija (NBR)	1,75	-0,25	29.5.20	n/a	1,63
Turska (CBRT)	8,25	-0,50	21.5.20	20.8.20	8,00
Rusija (CBR)	4,25	-1,00	19.6.20	18.9.20	4,00
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / * još uvek nisu realizovane sve ankete za Q3;

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg/sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak)

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Madarske (MNB) je na sastanku 21. jula smanjila referentnu stopu za 15 b.p. na 0,60%. Stope na O/N depozitne olakšice i kreditne olakšice su zadržane na nivou od -0,05% i 1,85%, respektivno. Dok je smanjenje referentne stope bilo očekivano od strane tržišta, komunikacija MNB u naknadno objavljenom saopštenju nije bila očekivana. Naime, MNB je objavila da namerava da započne kupovinu madarskih obveznica u forintama u dugoročnom segmentu krive prinosa (ročnosti 15G i preko 15G). MNB je ovu odluku donela najpre sa ciljem poboljšanja transmisije monetarne politike, nakon što se smanjenje referentne stope na sastanku u junu nije ujednačeno prenalo duž krive prinosa (zabeleženo je smanjenje prinosa u kratkoročnom i povećanje prinosa u dugoročnom segmentu krive). Ovaj signal MNB je pozitivno uticao na tržiste državnih HoV u lokalnoj valuti - **prinosi na 15G i 20G obveznice su smanjeni za 49 b.p. i 53 b.p., respektivno.**

Centralna banka Rusije (CBR) je na sastanku 24. jula smanjila referentnu stopu za 25 b.p. na nivo od 4,25%, dok su tržišta očekivala smanjenje stope u većem obimu (*consensus*: -50 b.p.). Guverner CBR Elvira Nabiullina je u izjavi nakon sastanka najavila mogućnost daljeg smanjenja stope na narednim sastancima. Uprkos umerenjoj relaksaciji monetarne politike od očekivane, rublja je tokom izveštajnog perioda oslabila za 1,6% u odnosu na evro, u uslovima neizvesnosti na polju geopolitičkih tenzija (pogoršanje odnosa sa SAD), kao i promenljivih izgleda na tržištu nafte.

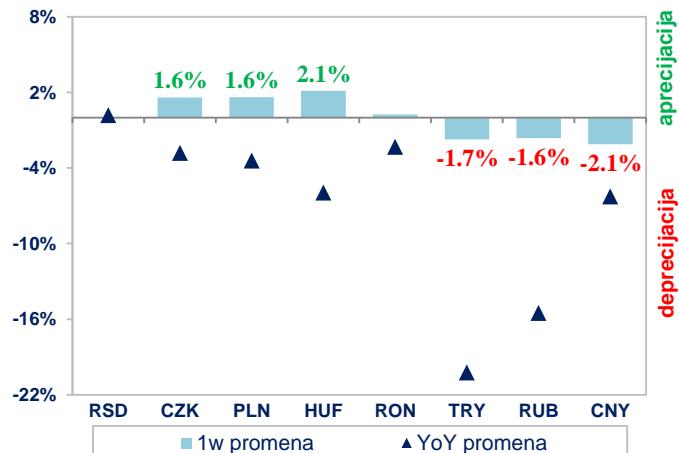
Centralna banka Kine (PBoC) je na sastanku 20. jula očekivano zadržala 1Y LPR stopu (*Loan Prime Rate*) na nivou 3,85% i 5Y LPR stopu na nivou od 4,65%. Centralna banka Turske (CBRT) je na sastanku 23. jula očekivano zadržala referentnu stopu na nepromjenjenom nivou od 8,25%. Nakon što je objavljen podatak o stopi inflacije u junu (12,6%), realna stopa u Turskoj je smanjena još dublje u negativnu teritoriju (trenutno -435 b.p.).

Ukraina je sredinom izveštajnog perioda prodala evroobveznice ročnosti 12,5G u ukupnom iznosu od 2 mld. dolara, po stopi prinosa od 7,25%, što je za 50 b.p. ispod IPT (*Initial Price Thoughts*), pri čemu je zabeležena tražnja investitora u iznosu od 6,3 mld. evra.

Lokalne valute zemalja tzv. Centralnoevropske trojke (CE3 - Poljska, Češka, Madarska) veoma pozitivno su reagovale na postizanje dogovora lidera EU o planu za oporavak ekonomije. Tokom izveštajnog perioda je u odnosu na evro **najznačajnije ojačala madarska forinta (2,1%)**, a zatim i češka kruna i poljski zlot za po 1,6%.

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS)

2.4

Prinosi desetogodišnjih državnih obveznica u lokalnoj valuti

	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	3,063	-0,5	-66,1
Češka	0,886	-4,2	-44,4
Poljska	1,355	4,6	-65,8
Madarska	2,066	-27,3	-0,9
Rumunija	3,848	-20,0	-34,5
Turska	11,950	-24,0	-377,0
Rusija	5,800	-2,0	-144,0
Kina	2,861	-9,3	-30,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters)

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila rast od **5,12%**. Cena zlata se kretala u rasponu od 1.816,14 do 1.900,46 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na rast cene zlata, tokom posmatrane nedelje uticali su sledeći faktori: smanjena sklonost investitora ka riziku uz povećanu tražnju za ulaganjem u zlato kao najsigurniju aktivu, izražene tenzije između SAD i Kine (koje kulminiraju zatvaranjem konzulata na obe strane), zabrinutosti oko daljeg toka epidemije korona virusa, dugotrajno niske kamatne stope, široko rasprostranjene monetarne i fiskalne stimulacije, kao i značajan pad vrednosti američkog dolara.

Cena zlata je zabeležila rast od 5,12% i na kraju izveštajnog perioda je iznosila 1.900,46 USD/Oz

Cena zlata nastavlja trend rasta koji je posebno bio izražen tokom posmatrane nedelje (rast od oko 5%). Krajem nedelje cena je prešla nivo od 1.900 dolara po unci i **približava se maksimalnoj istorijskoj ceni od oko 1.920 USD/Oz iz septembra 2011. godine** (od početka tekuće godine cena zlata je zabeležila **rast od skoro 25%**).

Nakon posmatranog izveštajnog perioda, cena zlata je zabeležila istorijski maksimum od 1.981,26 USD/Oz.

Citigroup banka u svom izveštaju, očekuje da će cena zlata dostići rekord u narednih 6-9 meseci. U izveštaju se navodi da se daje oko 30% šanse da će već u oktobru cena zlata preći nivo od 2.000 USD za uncu.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg

Nafta

3.2

Dated Brent OIL (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa **Brent** od **0,42%**. Cena nafte tipa **Brent** se kretala u rasponu od 42,81 do 43,67 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na pad cene nafte, tokom posmatrane nedelje, uticali su sledeći faktori: uvoz nafte treće svetske ekonomije (Japana) niži je za oko 15% u odnosu na godinu dana ranije (ali je viši nego pre nekoliko meseci), veoma loša zdravstvena situacija u svetu, kao i pad potražnje benzina u SAD usled povećanja inficiranih korona virusom. Takođe, broj aktivnih naftnih bušotina u SAD beleži pad već jedanaestu sedmicu zaredom.

Cena nafte je zabeležila pad od 0,42% i na kraju posmatranog perioda je iznosila 42,94 USD/bbl

S druge strane, **OPEC+** beleži veći kredibilitet jer se sporazum o proizvodnji nafte uglavnom dobro sprovodi, što je pokazao i sastanak na tehničkom nivou od prošle sedmice. Američki institut za naftu (*American Petroleum Institute - API*) objavio je da su zalihe sirove nafte u SAD neočekivano porasle.

Na povremeni rast cena nafte uticale su vesti da je svet sve bliži pronađasku prve vakcine protiv korona virusa, kao i usvajanje podsticajnih mera u EU.